

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovatel sociálních služeb

Číslo 130.

únor 2021

Zámecké listy

Plzeňský kraj

Plzeň

V němčině a dalších jazycích *Pilsen* je statutární město na západě Čech a metropole Plzeňského kraje.

Leží na soutoku řek Mže, Radbuza, Úhlava a Úslava, z nichž vzniká řeka Berounka. Žije zde přibližně 175 tisíc obyvatel a je tak čtvrtým největším městem v České republice. V Plzeňské metropolitní oblasti žije podle strategie ITI přes 300 tisíc obyvatel, více než 50 % obyvatel Plzeňského kraje.

Plzeň je známá jako průmyslové a pivovarnické město. Společnost Škoda Transportation a další firmy pokračují v tradici legendární Škodovky, na druhé straně krajské metropole se pak vaří známá piva Prazdroj a Gambrinus. Spodně kvašený světlý ležák se označuje jako pivo plzeňského typu, celosvětově pak jako *Pilsner* nebo *Pils*, podle německého jména města *Pilsen*. Plzeň má i podstatný kulturní význam. Nacházejí se tu početné kulturní domy a divadla. Ve městě sídlí také biskupství plzeňské diecéze. Vysoké školství zastupují Západočeská univerzita a Lékařská fakulta Univerzity Karlovy. V roce 2015 byla Plzeň (společně s belgickým Monsem) Evropským hlavním městem kultury. Současné historické jádro města má pravidelnou síť ulic s obdélníkovým náměstím Republiky uprostřed (139 × 193 m), jemuž vévodí katedrála sv. Bartoloměje s nejvyšší kostelní věží v České republice. Národní park Šumava se nachází na jihozápadě ČR. Lze jej od severovýchodu po jihovýchod geomorfologicky rozdělit na – Šumavské pláně, Železnorudskou hornatinu, Boubínskou hornatinu, Želnavskou hornatinu a Trojmezenskou hornatinu s Vltavskou brázdou. NP Šumava se rozkládá v nadmořské výšce mezi 600 m (údolí Otavy u Rejštejna) a 1378 m (vrchol Plechého – nejvyšší hory české části Šumavy). Nejvyšší horou na české straně Šumavy je Plechý, nejvyšší horou Bavorského lesa je Velký Javor – 1456 m n. m.^[e 1] Chráněná krajinná oblast Šumava, která tvoří ochranné pásmo NP, má rozlohu 99 624 ha.

Národní park Šumava

Národní park vznikl v roce 1991 z části území původní Chráněné krajinné oblasti Šumava. Účelem jeho vzniku bylo ochránit pestrou mozaiku unikátních rozsáhlých rašelinišť, smrkových i bukových pralesů, horských luk, nespoutaných řek a ledovcových jezer. Jako jeden z největších souvislých komplexů lesa ve střední Evropě je nazýván Zeleným srdcem Evropy, Šumava bývá často označována i jako *zelená střecha Evropy*. Domov zde mají desítky ohrožených druhů rostlin a živočichů, jako jsou rys, los či tetřev hlušec. Některé druhy hmyzu se nevyskytují nikde jinde na světě než právě v šumavských rašeliništích – ty ale byly v minulosti odvodňovány, což se na parku negativně projevilo, proto v letech 2018-2024 budou odvodněné plochy v rámci programu Life for MIREs revitalizovány.

Švihov

O Švihovu se mluví jako o posledním hradu v Čechách: koncem 15. století jej na základech středověké tvrze vybudoval Půta Švihovský, jeden z nejvýznamnějších mužů rodu Rýzmbereků a nejvyšší sudí Českého království. Od krále Vladislava II. Jagellonského si vyžádal právo postavit několik hradů – a právě jedním z nich byl Švihov.

Hrad Švihov nestojí někde v kopcích: objevíte ho v rovinách pár kilometrů severně od Klatov na březích říčky Úhlavy. Když se vrátíme o pět set let zpět, budeme před sebou mít úžasné sídlo: jeho jádro tvořily dva paláce, spojené na východní straně kaplí a na západě věží se schodišti. Oba paláce měly nejdříve dřevěné stropy, později je nahradily vytvořené podle návrhu

Benedikta Rejta, nejvýznamnějšího architekta české pozdní gotiky.

Jádro hradu Švihova přežilo dodnes a seznámíte se s ním na dvou prohlídkových trasách: na první poznáte výjimečně zachovalé středověké sídlo s ložnicemi, kaplí, tanečním sálem, hodovní síní a zbrojnicí, druhá vás zavede do hospodářského zázemí hradu. Co všechno uvidíte? Třeba sklepy, kam se ukládaly rychle se kazící potraviny, mléko a víno, chlebový sklep, kde jsou k vidění potřeby pro výrobu a skladování pečiva, strážníci, hejtmanskou kancelář ve věži nebo černou kuchyni.

Oba vodní příkopy Švihova napájela, z východní strany hrad ještě chránily. Vodní soustava společně s mokřady účinně bránila případnému obléhání, soudobá těžká vojenská technika se nemohla přiblížit ani na dostřel. Dokonce v případě nejvyššího ohrožení se vodou dalo zaplavit i nádvoří mezi paláci.

Hledáte hrad podobný Švihovu? Najdete jej v Severním Holandsku východně od Amsterdamu v původně rybářské vesničce Muiden. Základy byly položeny již v roce 1204 a jejím úkolem byla ochrana ústí řeky Vecht před vpády nepřátel. Hrad má tvar obdélníku, vodní příkop a most, ve všech rozích se tyčí válcové věže. Protože v rovinaté severní Evropě byl nedostatek kamene, je postavený z cihel.

Znáte pověsti o zazděných dámách z českých hradů? I Švihov má jedno temné tajemství: vypráví se, že na hradě kdysi žil mnich, který místo na modlitbách trávil dny u plného talíře a cpal se dobrotami. Jednoho dne došla hradnímu pánovi Půtovi Švihovskému trpělivost a mnicha nechal za trest zazdít přímo v hradní kapli – tam, kde měl trávit svůj čas místo hradní kuchyně. Jenže tloušťka se nevešel ani do široké hradní zdi, a tak jeho zadek zůstal trčet ven a během staletí zkameněl. A pozor: říká se, že kdo do zkamenělé řiti strčí prst a bude si něco přát, přání se mu splní. Copak si budete přát vy?

Filmová pohádka Tři oříšky pro Popelku ukázala vodní hrad Švihov jako venkovský statek, ale víte, že kdysi měl dokonce patnáct věží, dva vodní příkopy a když bylo nejhůř, dalo se zaplavit i hradní nádvoří? Kdo nevěří, ať tam běží - třeba na speciální prohlídky s dětmi, večerní divadelní taškařice nebo pohladit zkamenělý zadek v hradní kapli. Nevymýšlíme si, skutečně tam je!

Kláster Plasy

Malé město na severním Plzeňsku působí nenápadným dojmem. Přesto zde zakotvil slavný architekt Santini-Aichel i kancléř Metternich, aby zde vybudovali skvosty hodné obdivu. Milovníci historie a architektury budou v Plasech dozajista nadšeni.

Možná to byl samotný Bůh, který knížeti Vladislavu II. vnukl myšlenku, aby v Plasech založil ve dvanáctém století klášter v hluboké kotlině. Osídlili jej cisterciáci a spravovali jak přilehlé území, tak i okolní vesnice.

Význam kláštera ale stoupl o šest set let později, kdy opat Evžen Tyttl povolal k výstavbě konventu „kulhavého d'ábla“. Tak se totiž přezdívalo architektovi Janu Blažejí Santini-Aichelovi, který byl od narození ochrnutý na část těla.

Syn pražského kameníka v osmnáctém století vybudoval nejen famózní architekturu, nýbrž i řadu technických, unikátních pozoruhodností, za kterými se vydávám do plaského kláštera.

Sestupuji dolů po schodech a svoji prohlídku začínám přímo „u pramene“. Místo vypadá tajemně. Je obklopené kamennými kvádry, uprostřed nichž se leskne vodní plocha. Všude panuje hrobové ticho a chlad mi leze do kostí. Budova stojí v bažinaté půdě v meandru řeky Střely, proto Santini-Aichel vymyslel pro základy konventu důmyslný vodní systém. Pro zpevnění fundamentu nechal do země zatlouct pět tisíc sto dubových kůlů. Přes ně položil trámový rošt, a teprve na něj začal stavět zdivo konventu. Aby rošt nezačal hnít a budova se nepropadla, přivedl Santini-Aichel do základů vodu z několika pramenů. „Tím zamezil přístupu vzduchu ke dřevu, které de facto zkamenělo. Ke kontrole vody v základové části objektu pak nechal architekt zbudovat barokní bazény zvané zrcadla. U jižního z nich také umístil varovný latinský nápis, jenž hlásá, že bez vody tato stavba spadne. „Santini-Aichel svým projektem navázal na Královskou štolu, středověké dílo mnichů, kteří tento páteřní kanál vybudovali pro odvod přebytečné vody ze základů a střech kláštera. Dvě stě dvacet metrů dlouhá štola také naháněla vodu na mlýnské kolo, pilu a proplachovala prevéty a pisoáry. Na toaletách, které jsou dodnes při prohlídce kláštera k vidění, byl výklenek ve zdi na umístění svíčky i odvod zapáchajícího vzduchu do komína. Na tehdejší dobu to bylo velmi pokrokové řešení.

Santini-Aichel byl zkrátka geniální architekt. Měl rozsáhlé znalosti matematiky, geometrie, numerologie. Zřejmě i to mu pomohlo k realizaci čtyř samonosných schodišť v klášteře. Ani jedno z nich nepodpírá žádný trn, žádná zeď, do kterých by se schody opřely. Schodiště tak „vlají“ a drží je jen specifické prostředí vyvážené vlhkosti,

teploty a proudění vzduchu. Navíc slouží jako šachta, kterou proudí teplý vzduch do budovy. V minulosti si tak mniši ohřívali objekt před zimou. Dnes jsou klimatické podmínky trochu jiné než v době baroka, nicméně správa kláštera se je snaží co nejvíce přiblížit. Proto navázala spolupráci s klimatologem, jenž na základě dřívějších zkoumání nastavil potřebný systém větrání. Tím se udržuje potřebné klima a pevná pozice schodiště. Samotný klášter má pak svůj vlastní vyhřívací systém.

Táhne se po obvodu rajského dvora navýšeného tři a půl metru nad vnější terén. Systém tvoří dlouhá klikatá podzemní chodba, která ústí do přízemí budovy ve dvou místech. Přes léto se v zemi kolem chodby akumuluje teplo a v chladných měsících teplý vzduch proniká skrze výduchy do budovy.

Kancléřův věčný odpočinek

V devatenáctém století zasáhla do osudu Plas nejmocnější politická osobnost tehdejší Evropy, kancléř Rakouského císařství Klemens Wenzel von Metternich. Místní panství koupil v dražbě a začal jej zvelebovat. Vystavěl továrnu na zpracování železné rudy, domky pro dělníky a podpořil rozvoj železniční trati a výstavbu silnice do Plzně. Zároveň se rozhodl, že zde také nechá vybudovat rodinnou hrobku.

Dnes ji vlastní město Plasy a na prohlídku ji otevírá pouze po domluvě předem. Což je obrovská škoda, protože v rámci společné česko-rakouské historie se jedná o zcela jedinečnou památku, která není doceněna. Možná i proto, že o ní turisté a odborná veřejnost moc neví.

Hrobka leží v blízkosti kláštera a působí nenápadně. Překračuji její práh a připravuji se na přítmí a zatuchlinu. Místo toho mě však vítá světlo pronikající bočními okny a normální vzduch, jehož cirkulaci zajišťuje dobrý a stále fungující větrací systém.

Metternichovská hrobka

Z přímé blízkosti vidím po obou stranách chodby patnáct výklenků pro dřevěné rakve. Ty jsou umístěné za kovovými mřížemi s tabulkami, jež uvádějí jméno pohřbeného.

„Hrobku nechal vybudovat tehdy třiapadesátiletý Metternich v roce 1826. V té době byl už kníže jeden rok vdovcem, ztratil dvě dcery, svého otce, a proto se začal zabývat myšlenkou o zbudování rodinné hrobky. Využil k tomu hřbitovní kostel sv. Václava, který nechal empírově přestavět,“ vysvětluje mi Jana Urbanová. Jako průvodkyně zde pracuje několik let. O rodu Metternichů ví skoro vše a návštěvníkům poskytuje perfektní zasvěcený výklad.

„Od roku 1828 zde bylo postupně pohřbeno dvaadvacet lidí. Kromě kancléře Metternicha také jeho tři manželky, děti, sourozenci a jeho otec. Posledním příslušníkem rodu uloženým do hrobky byl kancléřův stejnojmenný vnuk Klemens Wenzel Lothar, který zemřel v roce 1930,“ vypráví Urbanová.

„Metternichové se o rozvoj Plas zasloužili velkou měrou. Určitě by se o své panství dobře starali i nadále. Ale poslednímu mužskému členu rodu Pavlovi Alfonsovi byly majetky v Československu zkonfiskovány v roce 1945. Po odchodu z Čech se usadil na zámku Johannisberg v Německu, kde pěstoval vinnou révu. Zemřel před dvaceti osmi lety, a tím Metternichové po meči vymřeli.

Po druhé světové válce však zájem odběratelů o smolu opadl. Těžba se ještě nakrátko obnovila v roce 1976, kdy pryskyřici potřeboval chemický průmysl v tehdejší Německé demokratické republice a Polsku. Export však trval jen dva roky, a poté se od náročného a ke stromům nepříteliš šetrného způsobu získávání smoly definitivně upustilo.

Jedinou připomínkou tohoto starého řemesla je malinké muzeum. Návštěvníci si tak mohou prohlédnout všechny smolařovy pracovní nástroje a poznat jednotlivé úkony, které spolu s dělníky vykonával v lese.

Plánované akce na měsíc únor

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- Návštěva „Sociálně terapeutické dílny“ – Zahrada Kladno
- Oslava svátků a narozenin
- Individuální setkání s klienty
- Měsíční individuální posezení
- Plnění individuálních plánů
- Individuální aktivizační činnost uživatelů
- Zajištění nákupů pro uživatele
- Realizace individuálních procházek

Seznam akcí za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Procvičování a upevňování dovedností spojené s chodem domácnosti a sebeobsluhy
- Práce pro APP
- Vycházky dle možností

- Domácí volnočasové aktivity – tvoření výrobků z vlny a papíru
 - Valentýnská oslava
 - Muzikálový měsíc – DVD
 - Hraní her a povídání si s klienty
 - Oslavy svátků a narozenin
 - Úklid okolo domu
- Akce doplníme dle situace k opatření Covid 19

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- Individuální posezení s klienty
- Hraní společenských her
- Poslech hudby
- Poslech audioknih
- Návštěva pedikérky
- Návštěva kadeřnice
- Návštěva pana faráře
- Kondiční cvičení

Lednové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

Aktivizační činnosti v rámci jednotlivých oddělení

Vzhledem k té skutečnosti, že v současné době je zajišťován standardní provoz v Domově pro osoby se zdravotním postižením, tak nabízené aktivizační činnosti začínají být realizovány v plném rozsahu. Přičemž v dopoledních hodinách se pracovníci zaměřují na procvičování jemné motoriky a kreativity. Dále se pracovníci zaměřují na procvičování trivia, kdy pracovník individuálním přístupem trénuje s klientem psaní, čtení a počítání.

V odpoledních hodinách se realizují pravidelné procházky po okolí Smečna. Nicméně i touto aktivitou je posilována u klientů psychická pohoda. Posléze na každém oddělení minimálně jedenkrát za týden jsou klienti motivováni

k přípravě oblíbených pokrmů dle jejich požadavků. Co se týká volnočasových aktivit, tak klienti bývají často motivováni k oblíbeným činnostem, jako je vyšívání, hraní společenských her, zpěv za doprovodu hudebních nástrojů. Mezi velice oblíbené patří vybarvování předtištěných předloh.

Závěrem je třeba zmínit, že pracovníci se taktéž zaměřují na přípravu oslav, kdy klientům zajišťují dárky a pohoštění. Vždy pracovníci vycházejí z individuality každého jedince, neboť naplňují jejich potřeby, cíle a přání.

za poskytovanou službu - DOZP

Lednové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

Měsíc leden uběhl jako voda, ale ani v lednu se pro nás nic k lepšímu nestalo, stále se nikam nemůže, obchody jsou zavřené a nám se již stýská po kamarádech, ale všechny víme, že jsou na tom všichni lidé stejně. Musíme být trpělivé v bytečku to máme hezké, chodíme pokud dovolí počasí na vycházky, vyšíváme, pleteme, háčkujeme, kreslíme si, co potřebujeme nám pracovníci koupí, takže ničím nestrádáme, také si společně hodně povídáme a všechny očekáváme kdy už bude lépe.

Děvčata z CHB1

Nadále i v tomto měsíci platí nejprísnejší opatření k onemocnění Covid -19. Snažíme se společně přežít, pokud možno v klidu a ve zdraví. Volný čas trávíme vycházkou s doprovodem, kdy se přesouváme do méně obydlených částí.

V bytě jsme se zaměřili na inventarizaci osobních věcí, vytrídili poškozené a opotřebované oblečení a obuv.

K Vánocům jsme dostali stolní hry, kterými se snažíme zabavit. Háčkujeme, pleteme a vyšíváme. Nezapomínáme ani na zdravé stravování. Připravujeme si zdravá a dietní jídla. Cvičíme na hudbu a snažíme se udržet v kondici.

CHB 2

Letošní leden byl velmi zvláštní. Novoroční ohňostroj se nekonal. Během dne jsme vyhlíželi z oken jestli zahlédneme nebo zaslechneme nějaké dělobuchy nebo barevné rakety. Na nový rok jsme si společně připravili dobré pohoštění, připili si a popřáli si zdravíčko a štěstíčko, kterého není nikdy dost. Pro radost jsme si zapálili venku před bytem prskavky. Na Tři krále jsme si udělali odpočinkový den a pak v klidu uklidili všechnu vánoční výzdobu a začali opět plánovat co k příštím.

Jako každý rok napadl sníh, až v lednu, alespoň trošku bílé radosti nás potěšilo u srdíček.

Jinak byl celý měsíc pouze o zajištění bytu a společných domácích aktivitách. Dle počasí krátké vycházky po okolí.

CHB 3

Vzhledem ke krizové situaci s COVIDEM 19 a vyhlášení nouzového stavu jsme většinu času trávili doma.

Chodili jsme na procházky po okolí, pokud nám to počasí dovolilo a nebyla klouzačka. To se pak děvčata bála, že upadnou. Děvčata se věnovala zájmovým činnostem, jako je háčkování, malování, vyšívání, vybarvování, poslech rádia a sledování televize, hraní her a povídání. Uklidili jsme vánoční dekoraci a udělali novou nástěnku na téma ZIMA. Doufáme, že tato situace brzy skončí a budeme moci jezdit na výlety, na nákupy, do restaurace a cukrárny, kina, divadla a na dovolenou. Již se moc těšíme. Všem přejeme pevné zdraví.

CHB 4

Leden-I když nám situace nedovolí navštěvovat kulturní akce, musíme si sami vymýšlet a hledat program, jak si ukrátit čas v CHB.

Začátek ledna jsme se věnovali povánočnímu úklidu. V této době si chceme udržet dobré zdraví, a ještě lepší kondici. Proto si společně připravujeme zeleninové a ovocné saláty, podle knížky, kterou dostala jedna naše klientka k Vánocům.

Moc rádi chodíme ven a užíváme si mrazivé dny. Po návratu nás zahřeje sladký čaj a něco dobrého. Samozřejmě nezapomínáme ani na ptáčky, které chodíme krmit.

CHB Hřebeč

Leden, tak jako každým rokem pro nás byl spíše odpočinkový měsíc. Máme po svátcích, stromeček jsme odstrojili, dárky jsme uklidili a radujeme se z nich.

Kvůli Covidovým opatření jsme ještě nemohli vyrazit do společnosti, ale určitě jsme se nenudili. Doma máme o práci postaráno, velký dům, ve kterém bydlíme má vysoké nároky na úklid, vaření pro 6 osob nám také zabere hodně času. Z domova jsme pracovali pro APP, omalovávali, věnovali se ručním pracím, hráli společenské hry a také jsme cvičili pro dobrou kondici.

Největší radost nám udělala nadílka sněhu, kterou jsme nepamatovali pár let zpět. Proto jsme chodili hodně na vycházky a na zahradě jsme postavili sněhuláka, do krmítka jsme každý den sypali krmivo ptactvu a pozorovali, jak jim chutná.

Připomněli jsme si pranostiky,, Na Nový rok o slepičí krok ``a ,, Na Tři krále o krok dále ``, takže se nám pomalu prodlužují dny a už se nenápadně chystáme na jaro.

CHB Přelíc

Blahopřejeme Všem klientům
k životnímu jubileu

